

České zemědělství a potravinářství - záruka bezpečnosti a stability států

15. 03. 2020 9:45:22

V této složité době, kdy výskyt koronaviru omezuje náš běžný život, by každý z nás měl přemýšlet o tom, jak maximálně eliminovat starosti obyvatel o svou existenci ve výživě vlastních rodin. Jsem o tom přesvědčen, uvádím důvody.

V měsíci únor jsem přesvědčoval poslance na zasedání 31. schůze zemědělského výboru PSP ČR o nezbytnosti zpracovat do novely zákona o potravinách minimální procento domácích českých potravin a každým rokem (od roku 2021) zvyšovat podíl domácích českých potravin. Důvodů pro zvýšení soběstačnosti v potravinách je hned několik. V první řadě je to zdraví obyvatel naší nádherné vlasti, protože pro obyvatelstvo je nejvhodnější potrava, která roste tam, kde člověk žije. Potrava od jinudy není pro nás přirozená, tělo se musí přizpůsobovat. Co je ještě důležitější, je fakt, že v České republice máme výrazně nižší spotřebu pesticidů a umělých hnojiv ve srovnání s jinými státy EU, které na náš trh dováží své potraviny. Česká republika spotřebovává 1,85 kg účinných látek na 1 ha a například Belgie 8 kg, Itálie 7,8 kg, Portugalsko 6,2 kg, Španělsko 4,8 kg, Spolková republika Německo 3,7 kg a Rakousko 3,4 kg účinných látek na hektar. U umělých hnojiv je naše spotřeba 124 kg čistých živin na hektar orné půdy, ale Irsko spotřebovává 510 kg, Lucembursko 420 kg, Belgie 290 kg, Velká Británie 240 kg, Spolková republika Německo 220 kg čistých živin na hektar orné půdy. Je nutné mít tyto skutečnosti na paměti vždy, když kupujeme potraviny pro sebe a své blízké. Ja na to vždy myslím.

Přes kvalitní potraviny ovlivňujeme zdravotní stav mladé generace, ale kvalitní potraviny mají příznivý vliv i na prodloužení průměrné délky života a zlepšení jeho kvality a tím mají vliv i na snížení finančních nákladů států na zdravotní péči našich obyvatel. Druhým důležitým důvodem pro zvýšení podílu domácích potravin na našem trhu je zlepšení kvality životního prostředí. Zvýšení podílu českých potravin v řetězci je ekologické opatření, nejen díky snižování uhlíkové stopy, ale i snížení spotřeby paliv (fosilních nebo alternativních druhů), protože jenom potraviny k nám vozí více než 100 000 kamionů ročně. Se zvýšenou dopravou souvisí i škody na zvířatech, nehody (resp. střety se zvěří). Ročně je to téměř 16 tisíc srážek s lesní zvěří a domácími miláčky (co je příčinou asi 15 % nehod) a jejich počet narůstá (v roce 2019 byl nejvyšší nárůst nehod u srážek se zvěří oproti roku 2018 a to o +3 116 střetů). V případě, že snížíme převoz potravin na dlouhé vzdálenosti, snížíme také náklady na opravu silnic (na opravy dálnic a silnic I. až III. třídy vynakládáme ročně cca 30 mld Kč). Musím zdůraznit, že potraviny, které si doma vyprodukujeme, patří k nejkvalitnějším potravinám na světě. České potraviny splňují přísné kritéria na bezpečnost potravin, kontrola české produkce je zabezpečena na všech stupních výroby a zpracování, přičemž se začíná od kontroly a certifikace osiv a sadby, přes kontrolu krmiv, kontroly na farmě, kontroly při zpracování, přepravě a kontroly při prodeji. Je nutné myslet na nárůst světové populace a nutnost zabezpečit dostatek potravin pro téměř 10 mld. obyvatelů světa v roce 2050. Možná si někteří neuvědomují důležitost soběstačnosti. Dnes mnohé maloobchodní prodejny deklarují podíl 80 % českých potravin, a proto by nemělo být v praxi problémem dodržet zákonem stanovený požadavek podílů domácích potravin, které by měly dosáhnout minimálně 55 % v 2021 a v průběhu dalších let narůstat po 5 %, aby se připravili naši prvovýrobci a zpracovatelé. Podle statistických údajů je naše soběstačnost u různých

komodit výrazně odlišná. Průměrná soběstačnost je na úrovni 25 % u zeleniny, 30 % u ovoce, v hovězím masu jsme soběstační na 100 % (avšak spotřeba byla v roce 1989 23,5 kg, oproti spotřebě v současné době, která je jen 7,8 kg na obyvatele/rok), u vepřového masa cca 39 %, drůbežního masa 54 až 64 %, vajíček 54 až 60 %, mléka 88 až 90 % včetně spotřebovávaných mléčných výrobků. Výroba jednotlivých komodit souvisí se systémem hospodaření. Hospodařením s péčí řádného hospodáře ovlivňujeme zadržování vody v půdě (dostatek organické hmoty v půdě, drobtovitá struktura půdy zajišťuje vysokou jímavost vody v půdě, příkladem studie z Dánska - v půdě je více vody jak ve všech řekách, přehradách a nádržích pokud je půda v optimálním stavu) a zlepšení vodního režimu. Když je vyváženost v zemědělských soustavách, tedy vyváženost mezi rostlinou a živočišnou výrobou, má tento stav vliv na úrodnost půdy a na předcházení půdní eroze. Dostáváme se tedy ke struktuře plodin, která souvisí přímo s chovem hospodářských zvířat. Struktura plodin se vlivem nastaveného systému bude měnit, změní se na úkor obilovin a řepky, různých trav, více se rozšíří pěstování motýlokvětých rostlin. Je nutné pěstovat jetele, vojtěšky, luskoviny a jejich směsky, které jsou delší dobu na půdě, tedy dochází k minimální erozi, k poutání vzdušného dusíku, dochází k snížení spotřeby průmyslových hnojiv a vyvážené soustavy zajistí zlepšení zatížení půdy hospodářskými zvířaty, nebude eroze ani vodní a ani větrná. Všechny tyto kroky zároveň povedou ke zlepšení podmínek pro život na venkově a stabilizaci zaměstnanosti v sektoru zemědělství a potravinářství. To jsou všechno důvody, proč stejně jak v jiných vyspělých zemích, je nutné posílení výroby domácích českých potravin z českých surovin.

Důležitým důvodem je vyváženost v dodavatelském řetězci, tedy u producentů, u spotřebitelů a u maloobchodního prodeje. Naší domácí českou výrobou je nutné zabezpečit při jakémkoliv výkyvu na zahraničním trhu (kalamity, hurikány, pandemie apod.), při závislosti na dovozu budou výkyvy znatelné, příkladem jsou v minulosti komodity vajíček a másla.

Výše uvedené důvody jsem prezentoval na jednání poslanců zemědělského výboru a jsem rád, že na malé výjimky téměř všichni poslanci zemědělského výboru podpořili požadavky na zvýšení zastoupení českých potravin na domácím trhu. Je zřejmé, že většina poslanců zemědělského výboru chce zařadit do návrhu zákona výše uvedený požadavek, který se týká soběstačnosti a uvědomují si tento problém než kdykoliv v minulosti. Uvědomují si, že budoucnost českých zemědělců, potravinářů, ale hlavně obyvatelů naší vlasti je v jejich rukou. V České republice máme vhodné podmínky pro zemědělství a díky domácím potravinám dokáží čeští zemědělci a potravináři naše obyvatelé zásobit zdravými potravinami v každém období, nejen tehdy, když je potravin v Evropě dostatek, ale i v případě, že bude problém s dovozem surovin ze vzdálených zemí. Věřím, že dnes o významu domácí produkce už nepochybuje nikdo. Važme si proto českých zemědělců a potravinářů.

Autor: Zdenek Jandejsek | neděle 15.3.2020 9:45

Zdroj: <https://jandejsek.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=747243>